erschöpft ist. Vielleicht wird uns in den nächsten Zeit das jugoslavische Gebiet eine kleine Erleichterung durch Lieferung von geringen Mengen an Fett, Getreide und Eiern bieten können." („Glede žita in moke smo mi Nemci izključno navezani na tujino, ker je naše pridelovanje v vseh (nemškoavstrijskih) deželah razun Gornje Avstrije popolnoma izčrpano. Mogoče nam bo v bližnjem času mogla Jugoslavija nekaj malega glede masti, žita in jajc nuditi.")

Tako daleč je torej že glad prisilil Nemce, da prosijo nas Jugoslovane kruha. Kaj pomaga Nemcem njih zagrizenost, samo od „edinozveličavnega" nemštva tudi najbolj nadut Nemec ne postane sit. In če želodec kruli, potem pa je tudi pri Nemcu padla ošabnost pod ničlo. In to smo hoteli doseči. Nemci in nemčurji so vpili in pridigovali o Nemški Avstriji, kakor o kaki obljubljeni deželi, kjer je vsega v izobilju, kjer se cedi mleko in med. Žalibog, da so naši ljudje še danes mnogi tako zarukani in verujejo, da je v Nemški Avstriji bolje. Le pojdite v lačenbergarico in tudi najbolj zagrizen nemškutar bode postal pameten. Nemci vedo, da imamo Jugoslovani rodovitne pokrajine, da je pri nas dovolj živil, zato pa bi se radi polastili naših krajev, da bi tako mogli priti do živil. Nemci bi radi zopet naprej rekvirirali in odvzemali slovenskemu kmetu, ker sami nič nimajo. Ker Nemška Avstrija nič nima, zato pa Nemci in nemčurji nočejo odtod in se držijo n. pr. odstavljeni nemški uradniki naših krajev kakor pek kuža.

Nemci so v Gradcu pred tedni nabili lepake, na katerih utemeljujejo, zakaj pravzaprav zahtevajo naš rodovitni Slovenski Štajer pod Nemško Avstrijo. Ta letak pravi: „Weil das Draugebiet mit seinem Ueberschuss an Getreide, Kartoffeln, Vieh und Schweinen, Geflügel und Eiern zur Ernährung unseres unproduktiven Berglandes und der Landeshauptstadt Graz unbedingt notwendig ist." („Ker je dravsko ozemlje s svojimi bogatimi pridelki žita, krompirja, živine, svinj, perutnine in jajc za prerano našega (nemškega) nerodovitnega gorskega ozemlja in mesta Gradca neobhodno potrebno.")

Tako torej, bratje Slovenci, sedaj vidite tiste dobrote v Nemški Avstriji! Sodite sami, kje je — boljše!

„Dragi narodnjaki".*

Listke s tem napisom so metali nemški „ptiči" na naše obmejne kraje. Te ptičke-nemčurčke strašno peče, da ne smejo več samovoljno gnjezditi po solnčnih goricah Slovenske Štajerske, puliti naše perje in piti slovensko kri. Zato skušajo s farizejskim hinavstvom metati pesek v oči našega ljudstva, da bi ga oslepili in ne bi videl volka v ovčji obleki, ki še vedno upa dobiti nazaj iztrgan mu plen ter nestrpno preži in čaka, da bi ga zopet zgrabil in davil in trgal, kakor poprej v blaženi Avstriji. Pa ne bodeš, Miha! Slovenski kmet ni tako zabit, kakor si misli nemški Mihel, da ne bi spoznal nevarne zanjke, ki mu jo nastavlja v teh letakih. Ti letaki so pismo goljufa, ki je pravdo izgubil, pa se skuša spet svojemu bivšemu zadružniku približati, da bi ga vnovič opeharil in lupil. Kar najvišje cene obljublja, da smo le za Nemško Avstrijo! Zakaj ne, saj nemške banke tiskajo naprej „papir", kolikor se jim zljubi. V Gradcu pa so razbili mestno hišo radi previsokih cen. Mihl, vemo, brez našega vina in sadja ne moreš živeti, pa boš prišel rad po njega v Jugoslavijo, ga dobro plačal in se pripeljal seboj železa, bakra, soli. Obleko pa že zdaj Ljubljana mnogo ceneje prodaja, nego Gradec. Ob koncu letaka še prida Mihel „griža-pesmico", da bi svoje backe bolj ganil. Podamo jo tukaj v obliki nekaj spremenjeno, da se lažje spozna nje prava misel in namen. Obenem pridenemo odgovor slovenskega kmeta:

Nemš k-ega „ptiča" tožba.

Slovenska ti Štajerska mila,
Po tebi nemško srce hrepeni,
Nam molzna si kravica bila,
Zgubljena za nas si zdaj ti!

Na stoletnih vseti pravih sadeži
Nemčurški oblastno smo mi,
V obilju smo tamkaj živeli,
Minilo je — oh — to bolí!

Slovenski kmet, vendar spregledi:
„Papirja" dam, kolikor želiš,
Pa zopet pod mizo se vsedi,
Krog mise pa — nas posadi!

Odgovor slovenskega kmeta:

Ne boš — nemški Mihel — nikdar več
Tu prve besede imel,
Pod tvojim tiranstvom sem pevel
Krvavih si žuljev naštel!

Za kapljico rujnega vinca,
Ki naša ga trta rodi,
Dal rad boš železa in svinca,
Obleko, plug, bakra, soli.

Tako, Mihel, že vendar spregledi,
Pravica da mora na dan,
Resnice se enkrat zavedi:
Kdo tvoj da je — v grob zakopan!

* Ta članek, ki odgovarja na znani nemčurski letak, o katerem smo pisali v zadnji številki „Slov. Gospodarja", nam je poslal naš prijatelj iz Slovenskih goric. Dasiravno pesem ni noben umotvor, vendar kaže, kako si naše ljudstvo predstavlja svoje prijatelje v Nemški Avstriji.

Naši vjetniki v Italiji.

Ptujski odvetnik dr. Tone Gusak, ki se je pred kratkim vrnil iz italijanskega ujetništva, nam je poslal to-le poročilo:

Po razpadu Avstrije je Italija vzela avstrijske ruske ujetnike ter jih naselila po svojih taborih. Med drugim jih je bilo v Cassinu par sto. Le-ti so dvakrat napadli kantino ter pobrali živila, ker so bili izgladovani. Nato so se javili k raportu ter tam izjavili italijanskemu poveljniku: „Mi se pritožujemo, ker moramo tukaj mnogo več stradati nego smo preje v Avstriji in nimamo nikake svobode."

V Avstriji torej v najslabšem času gladovanja ruski ujetniki niso stradali toliko kot v Italiji v dobih časih.

Jaz sem videl med drugim v Rimu naše vojne ujetnike, ki so izgledali kot mrtve sence, dočim so bili italijanski vojaki silno dobro rejeni.

Enemu naših revežev sem ponudil skozi okno barake, v kateri sem čakal na vlak, kos kruha. Bil je neizmerno veselo presenečen ob pogledu na ta kos kruha, razširil je roke, da bi segel po njem, a odrekle se mu noge vsled oslabelosti in mož je padel. S trudom se je dvignil potem, rekoč, da je popolnoma sestradan.

Par minut pozneje vidim skozi ravno isto okno barake, da naš sestradan ujetnik tlači polovico z blatom prepojeno oranžo v usta. Izraz njegovega obraza je bil grozno mučen in strpnjen od strašnega življenja in pomanjkanja.

V dveh taborih sem videl skoro dan na dan iskati moštvo po smetišču ostanke živil, da bi si malo utešili glad.

Komur se godi v količkaj dobro, naj se ne spominja svojih ujetih sorodnikov samo s praznimi vzdihljaji, ampak naj tudi kaj pošlje, da si nekaj opomorejo. Razven tega se mora zanimati za nje časopisje in sploh javno mnenje, da se njihov položaj izboljša, oziroma da se takoj vrnejo v domovino.

V spomin padlemu junaku!

(Alojziju Tovorniku, poddesetniku kralj. SHS celjskega pešpolka, doma iz Dobja pri Planini na Spod. Štajerskem, padel junaške smrti dne 31. III. 1919 v bojih za Dobrovo pri Velikovcu.)

Črna, temna noč je zagrnila Tvoje mlado življenje. Ni Te več, tovariš naš. Nikdar več ne bo čulo naše uho Tvojih ubranih pesmi, s katerimi si nas razveseljeval. Kakor blisk se Ti je utrgala struna, in pevec naš si odložil harfo ter odšel v deželo zaželjenega pokoja. Živel, trpel in plakal si za domovino, kot njen mučenec si jo ostavil ter šel počivat v senco duhov, iz katere nam kličeš: „Mrtev Vam v grobu razklenem roke, ko pridete tudi Vi enkrat na moj grob k meni zaspat!"

Tovariš, nikdar Te ne pozabimo, vedno nas bo bolela izguba, da Te ni več v naši sredi.

Nad Tvojim junaškim grobom bodo šumeli ponočni vetrovi, valovi Ti bodo še mnogo let peli pogrebno pesem, Tvoje kosti strohne in razpadejo v prah. A spomin do Tebe ne ugasne nikdar v naših srcih. Ljubezen, ki si jo gojil do nas in do lepe naše domovine, ta ljubezen nas bo spremljala povsod, kot zvezda nam bo svetila v temni noči, na to Tvojo zvezdo se bomo ozirali, saj ta se do nikoli zašla. Kar je ona nas bo varovala ter nam kazala, po kateri poti moramo tudi mi hoditi, da bomo res vredni sinovi „Majke Slave", katere mučnik si bil.

Širokogrudna zemlja ti,
sprejmi ga v prostore svoje
in kot mu nekdaj mati z ljubeznijo,
zapeta je — zapoj mu tudi Ti:
Spavaj, spavaj!

Kolpadan Mandla.

Za hmeljarje.

Dne 22. marca se je vršila v Žalcu 22. glavna skupščina „Južnoštajerskega hmeljarskega društva", katero je prištevati med najzanimivejše vseh dosedanjih glavnih skupščin tega društva. Skupščini je predsedoval društveni predsednik, veleposestnik in župan Franjo Roblek. Iz letnega poročila posnamemo sledeče:

Društvo je štelo v preteklem letu 82 udov. Do sedaj je znašala članarina letno 2 K, katera se poviša na pet K. Društvo spremeni svoje dosedanje ime in se v bodoče zvalo „Hmeljarsko društvo za Slovenijo" s sedežem v Žalcu. Leto 1918 je bilo za hmeljarje skrajno neugodno, kajti v Savinjski dolini se je pridelalo komaj okrog 2400 met. stotov hmelja. Hmeljske cene so bile izvanredno visoke, toda žal, ker je izvoz hmelja vsled prometnih ovir postal nemogoč, se še nahaja v Savinjski dolini hmelja lanskega pridelka za 1½—2 milijona K, ki čaka na izvoz. Društveni dohodki so znašali 1207 K, izdatki pa 79[illegible] K. Med dohodke je tudi prištevati državno podporo bivše države po 800 K, katero je društvu izposlovala sedanji ministrski podpredsednik dr. Korošec, ko bivši državni poslanec, za kar mu je občni zbor izrekel prisrčno zahvalo. Na skupščini so bile sprejete sledeče resolucije: Vlada se naproša, da pospešuje izvoz hmelja in ga ne ovira z morebitnimi kompenzacijami za to blago, kajti če mora čakati na izvozno dovoljenje, izgubi že v prvem letu čez 50% svoje kakovosti. Končno se vlada naproša, da glede hmelja in hmeljske kupčije sploh ne ukrene ničesar, predno tozadevno ni dobila potrebnih pojasnil od Hmeljarskega društva za Slovenijo, katero društvo deluje že 40. leto.

Ko je predsednik odgovoril še na razna vprašanja glede valorizanja hmelja v bodoče, je zaključil glavno letno skupščino.

Razne politične vesti.

Zaupen sestanek vodstva SKZ. V torek, dne 8. aprila zvečer, se je vršil v uredništvu „Straže" zaupen sestanek vodstva SKZ, na katerem je poročal poverjenik dr. Verstovšek o političnem položaju. Storili so se važni sklepi glede organizacije naše stranke.

Kmečkemu stanu na Spodnjem Štajerskem. Vsi stanovi v novi državi se organizirajo. V združitvi je moč. Tudi kmetovalci in gospodarji se morajo združiti v mogočni organizaciji, ki bo vstrajno dosledno zastopala težnje kmečkega stanu. Le Slovenska Kmečka Zveza (SKZ) je primerna organizacija našega kmeta, ker je dokazala v dolgotrajni politični borbi, da ona edina zastopa prava narodna, verska in gospodarska načela. Nevstrašeno je šla in gre tudi v bodoče v boj za pravice našega kmeta. Le treba je, da se zopet vse vrste kmečkega stanu, vsi činitelji, ki podpirajo kmečki stan, zberejo in organizirajo v SKZ. Voditelji in zaupniki, na delo!

Zaupnikom SKZ. Snujte po vseh župnijah odbore SKZ! Postavite povsod zaupnike ter od vsestrani vedno poročajte o političnih in gospodarskih zadevah na tajništvo SKZ v Mariboru, Koroška cesta št. 5, I. nadstropje. Prirejajte pridno shode in sestanke ter si pomagajte med seboj. V Mariboru imamo le malo govornikov na razpolago in ti ne morejo obhoditi cel Spodnji Štajer. Časi so resni, lenoba in brezbrižnost bi bila sedaj naravnost velik pregreha. Na delo!

Hujskači morajo čez mejo. Deželna vlada za Slovenijo je sklenila, da se vsi odstavljeni uradniki, učitelji in železničarji izženejo čez mejo. Ti ljudje imajo 24 ur časa na dan in ker nimajo drugega opravka, pa hujskajo od hiše do hiše proti Jugoslaviji. Tukaj so radi, ker imajo pri nas vsaj dovoljenja, v Nemški Avstriji pa bi morali stradati. Naši pridni slovenski uradniki rimajo stanovanj, jim dajo ti hujskači napotje. Le proč z njimi!